

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN QUANG HÙNG

**HOÀN THIỆN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT
VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC
DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ
QUỐC GIA VIỆT NAM**

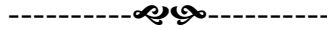
LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2013

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN QUANG HÙNG

**HOÀN THIỆN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT
VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC
DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ
QUỐC GIA VIỆT NAM**

Chuyên ngành : Kế toán

M. sè : 62.34.30.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS, TS. NGUYỄN TRỌNG CƠ
2. PGS, TS. THỊNH VĂN VINH

HÀ NỘI - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu nêu trong luận án là trung thực. Những kết luận khoa học của luận án chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Nguyễn Quang Hưng

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục các bảng	
Danh mục các sơ đồ	
MỞ ĐẦU	1
TỔNG QUAN CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	3
Chương 1: LÝ LUẬN VỀ TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP	8
1.1. ĐẶC ĐIỂM CỦA HOẠT ĐỘNG XÂY LẮP ẢNH HƯỞNG ĐẾN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM	8
1.2. CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ PHÂN LOẠI CHI PHÍ SẢN XUẤT TRONG DOANH NGHIỆP XÂY LẮP	10
1.2.1. Bản chất của chi phí sản xuất	10
1.2.2. Phân loại chi phí sản xuất	12
1.3. GIÁ THÀNH SẢN PHẨM VÀ PHÂN LOẠI GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP	21
1.3.1. Khái niệm giá thành sản phẩm	21
1.3.2. Phân loại giá thành sản phẩm xây lắp	22
1.4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP	26
1.4.1. Đối tượng kế toán chi phí sản xuất	26
1.4.2. Phương pháp tập hợp chi phí sản xuất xây lắp	27
1.4.3. Phương pháp kế toán tập hợp chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp	28
1.5. PHƯƠNG PHÁP ĐÁNH GIÁ SẢN PHẨM DỒ	34
1.5.1. Đánh giá sản phẩm dở theo chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	35

1.5.2. Đánh giá sản phẩm dở theo khối lượng sản phẩm hoàn thành tương đương	36
1.5.3. Đánh giá sản phẩm dở theo chi phí định mức	37
1.6. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP	38
1.6.1. Đối tượng tính giá thành sản phẩm xây lắp	38
1.6.2. Phương pháp tính giá thành sản phẩm xây lắp	38
1.7. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT HOẠT ĐỘNG XÂY LẮP THEO HỆ THỐNG CHUẨN MỤC KẾ TOÁN VIỆT NAM	41
1.7.1. Liên quan đến việc nhận diện chi phí sản xuất	42
1.7.2. Liên quan đến việc ghi nhận chi phí	44
1.7.3. Liên quan đến nguyên tắc chung ghi nhận chi phí	45
1.7.4. Liên quan đến việc xác định chi phí theo từng khoản mục gắn với từng Chuẩn mục kế toán	45
1.8. KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH Ở MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ GIỚI VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM CHO VIỆT NAM	46
1.8.1. Kế toán của Mỹ	46
1.8.2. Kế toán của Cộng hòa Pháp	49
1.8.3. Kế toán của Nhật Bản	52
1.8.4. Bài học kinh nghiệm cho tổ chức công tác kế toán trong các doanh nghiệp thuộc Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam	53
Kết luận chương 1	55
Chương 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	56
2.1. TỔNG QUAN VỀ TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM VÀ CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN	56
2.1.1. Lịch sử hình thành và phát triển của Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam	56
2.1.2. Đặc điểm tổ chức hoạt động và tổ chức quản lý của các doanh nghiệp xây lắp thuộc Tập đoàn Dầu khí quốc gia Việt Nam ảnh hưởng đến kế toán chi phí và tính giá thành sản phẩm	58

2.2. THỰC TRẠNG TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	62
2.2.1. Tổ chức hệ thống chứng từ và ghi chép ban đầu liên quan đến chi phí và giá thành sản phẩm xây lắp	62
2.2.2. Tổ chức tài khoản kế toán sử dụng trong kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp	68
2.2.3. Tổ chức hình thức kế toán và hệ thống sổ kế toán phản ánh chi phí và giá thành sản phẩm	71
2.2.4. Tổ chức lập và phân tích báo cáo kế toán về chi phí và giá thành	73
2.3. NỘI DUNG KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	75
2.3.1. Phân loại chi phí sản xuất xây lắp	75
2.3.2. Phân loại giá thành sản phẩm	76
2.3.3. Đối tượng tập hợp chi phí sản xuất và đối tượng tính giá thành sản phẩm xây lắp	76
2.3.4. Kế toán tập hợp chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp	77
2.4. ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	89
2.4.1. Ưu điểm	89
2.4.2. Hạn chế	91
2.4.3. Nguyên nhân hạn chế	95
Kết luận chương 2	98
Chương 3: HOÀN THIỆN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	99
3.1. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM VÀ CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN ĐẾN 2020	99
3.2. SỰ CẦN THIẾT VÀ YÊU CẦU HOÀN THIỆN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP	

TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	103
3.2.1. Hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp trong các doanh nghiệp xây lắp phải phù hợp với đặc thù về quản lý kinh tế tài chính và tôn trọng các nguyên tắc, chuẩn mực kế toán Việt Nam	104
3.2.2. Hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp trong các doanh nghiệp xây lắp phải đảm bảo phù hợp với định hướng đổi mới và phát triển hệ thống doanh nghiệp Việt Nam	105
3.2.3. Hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp trong các doanh nghiệp xây lắp phải đảm bảo cung cấp đầy đủ, kịp thời các thông tin kinh tế tài chính cho công tác quản lý kinh tế cả ở tầm vĩ mô và tầm vi mô	106
3.2.4. Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp trong các doanh nghiệp xây lắp phải đảm bảo kết hợp chặt chẽ giữa kế toán tài chính và kế toán quản trị	107
3.2.5. Hoàn thiện tổ chức công tác kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp trong các doanh nghiệp xây lắp phải đảm bảo tính hiệu quả và có tính khả thi	108
3.3. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ TÍNH GIÁ THÀNH SẢN PHẨM TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẮP THUỘC TẬP ĐOÀN DẦU KHÍ QUỐC GIA VIỆT NAM	108
3.3.1. Hoàn thiện các nội dung thuộc môi trường pháp lý về kế toán	109
3.3.2. Hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm xây lắp	111
3.4. HOÀN THIỆN CHỈ TIÊU QUẢN TRỊ CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ GIÁ THÀNH SẢN PHẨM XÂY LẮP	137
3.4.1. Yêu cầu cơ bản hoàn thiện chỉ tiêu quản trị chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm	137
3.4.2. Nội dung hoàn thiện các chỉ tiêu quản trị	138
3.5. ĐIỀU KIỆN THỰC HIỆN CÁC GIẢI PHÁP	143
3.5.1. Về phía Nhà nước và Tập đoàn Dầu khí quốc gia Việt Nam	143

3.5.2. Về phía các doanh nghiệp xây lắp thuộc Tập đoàn Dầu khí quốc gia Việt Nam	144
Kết luận chương 3	146
KẾT LUẬN	147
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	148
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	149
PHỤ LỤC	
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN	

Chữ viết tắt	Chữ đầy đủ
CPSX	Chi phí sản xuất
CCDC	Công cụ dụng cụ
CPBH	Chi phí bán hàng
CPQLDN	Chi phí quản lý doanh nghiệp
CPSXC	Chi phí sản xuất chung
DN	Doanh nghiệp
GTGT	Giá trị gia tăng
KKĐK	Kiểm kê định kỳ
KKTX	Kê khai thường xuyên
KQKD	Kết quả kinh doanh
KTQT	Kế toán quản trị
KTTC	Kế toán Tài chính
QLDN	Quản lý doanh nghiệp
TK	Tài khoản
TSCĐ	Tài sản cố định

DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN ÁN

<u>Số hiệu</u>	<u>Tên bảng</u>	<u>Trang</u>
<i>Bảng 1.1:</i>	Bảng tính giá thành sản phẩm xây lắp theo phương pháp thông dụng	40
<i>Bảng 1.2:</i>	Bảng tính giá thành sản phẩm xây lắp theo phương pháp định mức	41
<i>Bảng 2.1:</i>	Chi phí sản xuất xây lắp trong 3 năm từ 2009- 2011	75
<i>Bảng 2.2:</i>	Bảng phân bổ vật liệu, công cụ dụng cụ	79
<i>Bảng 2.3:</i>	Bảng phân bổ tiền lương và các khoản trích theo lương	80
<i>Bảng 2.4:</i>	Bảng kê chi phí sử dụng máy thi công	82
<i>Bảng 2.5:</i>	Bảng phân bổ chi phí sử dụng máy thi công	83
<i>Bảng 2.6:</i>	Bảng tổng hợp và phân bổ chi phí sản xuất chung	86
<i>Bảng 2.7:</i>	Bảng tính giá thành sản phẩm Xây lắp	88

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ TRONG LUẬN ÁN

<u>Số hiệu</u>	<u>Tên sơ đồ</u>	<u>Trang</u>
<i>Sơ đồ 1.1:</i>	Trình tự kế toán chi phí và tính giá thành sản phẩm xây lắp	34
<i>Sơ đồ 2.1:</i>	Cơ cấu tổ chức của doanh nghiệp xây lắp Dầu khí	59
<i>Sơ đồ 2.2:</i>	Tổ chức bộ máy kế toán tại các doanh nghiệp Xây lắp thuộc Tập đoàn	60